

KAPITOLA TŘINÁCTÁ

MŮJ PRVNÍ PSYCHIATRICKÝ PACIENT

Moje první praktikum z psychiatrie se odehrálo na jaře roku 1955, ve třetím ročníku lékařské fakulty, a konalo se na ambulantním oddělení Bostonské městské nemocnice. Každý medik měl za úkol přijímat pacienta jednou týdně po tři měsíce, a každý jsme museli prezentovat pacienta na oficiální případové konferenci, kam chodili ostatní stážisté a tucet členů fakultního sboru, z nichž mnozí byli zasloužilí členové Bostonské psychoanalytické společnosti a naháněli strach. Chodil jsem na prezentace jiných studentů a ošíval jsem se při brutálních reakcích profesorů, kteří se předháněli, aby předvedli svou odbornost a erudici, a to bez špetky ohledů nebo empatie.

Přišel jsem na řadu v době, kdy jsem se svou pacientkou absolvoval asi osm sezení, a když jsem s prezentací začínal, třásl jsem se. Rozhodl jsem se, že se nebudu řídit příkladem ostatních stážistů, kteří používali formální, tradiční strukturu prezentace, která začíná hlavními pacientovými potížemi, jeho minulostí, rodinnou anamnézou, vzděláním a formálním psychiatrickým vyšetřením. Místo toho jsem se vrátil k tomu, co mi připadalo přirozené: vyprávěl jsem příběh. Přímočarým jazykem jsem popsal svých osm setkání s Muriel, mladou, štíhlou, atraktivní ženou se zářivě zrzavými vlasy, sklopenýma očima a rozechvělým hlasem. Popsal jsem naše první setkání, na kterém jsem jí hned na začátku řekl, že jsem student medicíny, který právě začíná s výcvikem, a že se budeme vídat příštích

dvanáct týdnů. Zeptal jsem se jí, proč vyhledala pomoc naší kliniky, a ona potichu odpověděla: „Jsem lesba.“

V tu chvíli jsem zaváhal, namáhavě polkl a odpověděl: „Nevím, co to znamená. Mohla byste mě poučit, prosím?“

A ona to udělala – pověděla mi, co „lesba“ znamená a jak vypadá její život. Pokládal jsem jí otázky, abych ji rozpovídal, a řekl jí, že obdivuji její odvahu hovořit tak otevřeně. Pověděl jsem jí, že udělám, co budu moci, abych jí byl během následujících tří měsíců nápomocný.

Na počátku dalšího sezení jsem se Muriel přiznal, jak mi bylo trapně, že mě přistihla při nezalosti. Pověděla mi, že náš rozhovor byl pro ni „první“: byl jsem první muž, před kterým odhalila svůj skutečný příběh, a že právě moje upřímnost jí umožnila, aby přede mnou mluvila otevřeně.

Posluchačům jsem pověděl, že jsme se s Muriel sblížili, že se na naše setkání těším, že hovoříme o jejích problémech s milenkou stejně, jako bychom probírali jakýkoli mezilidský vztah, že teď už se mi častěji dívá do očí, že se znovu vrací do života a že řekla, že lituje, že už nám zbývají jen čtyři sezení. Skončil jsem svou prezentaci, posadil se, sklonil hlavu a připravil se na masakr.

Ale nic se nedělo. Nikdo nepromluvil. Po dlouhém mlčení se dr. Malamud, vedoucí katedry, a dr. Bandler, význačný analytik, shodli, že moje prezentace hovořila sama za sebe a že nemají žádné další připomínky. Členové fakultního sboru za stolem jeden po druhém pronesli něco podobného. Odešel jsem z té konference ohromený: vždyť jsem jen vyprávěl příběh, který mi připadal zcela přirozený a snadný. Během studií na přípravce a pak na medicíně jsem si vždy připadal neviditelný, ale tento okamžik všechno změnil. Odcházel jsem s myšlenkou, že bych mohl být pro obor přínosem.